

Krajowa Administracja
Skarbowa

Katowice, dnia 25 października 2019 r.

**Izba Administracji
Skarbowej
w Katowicach**

2401-IWW2_.0921.16.2019.15

2401-19-213134

Pani
Aleksandra Szulga
Naczelnik Urzędu Skarbowego
w Rudzie Śląskiej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092 ze zm.), w trybie zwykłym.

Nazwa i adres kontrolowanej jednostki

Urząd Skarbowy w Rudzie Śląskiej
ul. Kokotek 6
41-700 Ruda Śląska

Kierownik kontrolowanej jednostki

Pani Aleksandra Szulga - Naczelnik Urzędu Skarbowego w Rudzie Śląskiej (od 16.04.2015r. do nadal)

Data i numer upoważnienia do przeprowadzenia czynności kontrolnych, data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych, wskazanie osób kontrolujących

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach: od 10.07.2019 r. do 23.08.2019 r. przez pracowników Izby Administracji Skarbowej w Katowicach:

- Zuzannę Sprynca – starszego eksperta skarbowego,
- Beatę Dawid – eksperta skarbowego,

na podstawie upoważnienia Nr 2401-IWW2_.0921.16.2019.2 z dnia 05.07.2019 r. wydanego przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach.

Kontrola została zarejestrowana w książce kontroli pod numerem 1/2019 r.

Zakres kontroli

Prawidłowość i terminowość dokonywanych zwrotów podatku od towarów i usług.
Kontrolą objęto czynności organu podatkowego w 2018 r.

Podstawa prawna kontroli

- ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092 ze zm.),
- zarządzenie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach nr 13/2018 z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli instytucjonalnych w podległych urzędach.

USTALENIA STANU FAKTYCZNEGO

1. INFORMACJE OGÓLNE

W okresie kontrolowanym nadzór nad prawidłowym działaniem Urzędu Skarbowego w Rudzie Śląskiej zwanego dalej Urzędem Skarbowym/Urzędem sprawowali:

- Pani Aleksandra Szulga - Naczelnik Urzędu Skarbowego nadzorujący bezpośrednio Pion Orzecznictwa i Pion Wsparcia,
- Pani Karina Bibrzycka - I Zastępca Naczelnika nadzorujący Pion Kontroli i Pion Obsługi Podatnika,
- Pani Małgorzata Tyszkowska - Drugi Zastępca Naczelnika nadzorujący Pion Poboru i Egzekucji, oraz kierownicy kontrolowanych komórek organizacyjnych:
- Pani Beata Augustyniak - Kierownik Działu Czynności Analitycznych i Sprawdzających (SKA),
- Pani Justyna Osóbka - Kierownik Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Wymiany Informacji Międzynarodowej (SKA-1),
- Pani Gabriela Grabicka - Kierownik Referatu Kontroli Podatkowej (SKP),
- Pani Joanna Zawisza - Kierownik Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej (SKI),
- Pani Aleksandra Niemcewicz - Kierownik Działu Rachunkowości (SER).

Organizację pracy w okresie objętym kontrolą określał regulamin organizacyjny Urzędu Skarbowego wprowadzony Zarządzeniem Nr 36/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z dnia 10 marca 2017 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Skarbowego w Rudzie Śląskiej (obowiązujący do dnia 02.12.2018 r., zmieniony Zarządzeniem nr 164/2018 z dnia 30.11.2018 r.). Zgodnie ze strukturą organizacyjną Urzędu Skarbowego (Rozdział 4 ww. Regulaminu organizacyjnego) zadania objęte niniejszą kontrolą były realizowane w Pionie Kontroli przez Dział Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Wymiany Informacji Międzynarodowej (SKA-2), Referat Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Wymiany Informacji Międzynarodowej (SKA-1), Referat Identyfikacji i Weryfikacji Poprawności Rejestracji Podatników (SKI) oraz Dział Kontroli Podatkowej (SKP), a w Pionie Poboru i Egzekucji przez Dział Rachunkowości (SER).

W okresie kontrolowanym aktem prawa wewnętrznego regulującym zagadnienia objęte tematem kontroli był Komunikat nr 01/2018 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Rudzie Śląskiej z dnia 11.01.2018 r. w sprawie trybu postępowania z dokumentami związanymi ze zwrotami podatku od towarów i usług (obowiązujący do dnia kontroli). W załączniku nr 1 do ww. komunikatu zawarto procedurę określającą zasady postępowania z dokumentami związanymi ze zwrotami podatku od towarów i usług. Załącznik nr 2 stanowił wzór karty potwierdzenia zwrotu VAT.

Ponadto w zakresie kontroli obowiązywały następujące dokumenty prawa wewnętrznego:

- Komunikat nr 13/2016 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Rudzie Śląskiej z dnia 26.08.2016 r. w sprawie zasad typowania podmiotów do kontroli i czynności sprawdzających, sporządzania planów kontroli oraz prowadzenia Lokalnego Planu Działań (uchylony Decyzją NUS Nr 06/2018 z dnia 03.10.2018 r.),
- Komunikat nr 11/2017 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Rudzie Śląskiej z dnia 18.07.2017 r. w sprawie podstawowych zasad funkcjonowania Działu Kontroli Podatkowej w Urzędzie Skarbowym w Rudzie Śląskiej (obowiązujący do dnia kontroli),

- Komunikat nr 13/2017 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Rudzie Śląskiej z dnia 04.08.2017 r. w sprawie współpracy z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (uchylony Decyzją NUS Nr 05/2019

z dnia 15.02.2019 r.),

- Komunikat nr 04/2018 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Rudzie Śląskiej z dnia 06.04.2018 r. w sprawie użytkowania aplikacji Baza Podmiotów Szczególnych w Urzędzie Skarbowym w Rudzie Śląskiej (obowiązujący do dnia kontroli).

(dowód: akta kontroli str. 8/29-8/50)

Przeprowadzono kontrole funkcjonalne w 2018 r. z zakresu objętym kontrolą.

(dowód: akta kontroli str. 8/51-8/59)

2. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

2.1. Opis skontrolowanych zagadnień

Przedmiotem kontroli była ocena działania organu podatkowego poprzez przeprowadzenie weryfikacji prawidłowości i terminowości dokonywania zwrotów podatku od towarów i usług, w ramach prowadzonych czynności analitycznych, sprawdzających i kontroli podatkowej.

Ocena działania organu w zakresie realizacji zadań w przedmiocie kontroli została dokonana w oparciu o:

- terminowość zwrotu podatku VAT zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (zwaną dalej ustawą o VAT) oraz wypłatę odsetek od nieterminowych zwrotów,
- weryfikację warunków, o których mowa w art. 87 ust. 6 ww. ustawy w zakresie realizacji zwrotów podatku VAT w terminie przyspieszonym tj. w ciągu 25 dni od dnia złożenia rozliczenia,
- realizację rekomendacji Ministerstwa Finansów w zakresie realizacji zwrotów w terminie do 15 dni od wpływu deklaracji, w przypadku mikroprzedsiębiorców zajmujących się działalnością budowlaną,
- zasadność przedłużania terminu zwrotu podatku VAT oraz prawidłowość i terminowość wydawanych postanowień w trybie art. 274b ustawy Ordynacja podatkowa w związku z art. 87 ust. 2 ww. ustawy o VAT,
- terminowość podejmowanych czynności oraz wykorzystywanie dostępnych baz danych zmierzających do stwierdzenia zasadności zwrotu VAT (zgodnie z przepisami ustawy Ordynacja podatkowa oraz wytycznymi w tym zakresie).

Czynności kontrolne przeprowadzono w oparciu o następujące materiały:

- deklaracje VAT (wydruk e-Deklaracji z aplikacji SP*ED) wraz z dokumentami źródłowymi w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu,
- akty prawa wewnętrznego obowiązujące w US w kontrolowanym okresie,
- wyjaśnienia składane przez pracowników w związku z kontrolą,
- dane z systemów informatycznych (m.in. POLTAX, POLTAX2B, e-ORUS, Biblioteka Akt).

W celu wytypowania podmiotów do kontroli w zakresie prawidłowości i terminowości dokonywania zwrotów podatku VAT, odpowiednio w terminach 25 dni, 60 dni i 180 dni posłużono się analizą danych sporządzoną w oparciu o raport RPI_zwrot_VAT_AK_2426 wygenerowany z systemu POLTAX za 2018 r., przygotowany na potrzeby przedmiotowej kontroli. Szczegółowy wykaz spraw objętych kontrolą został przekazany do jednostki kontrolowanej, jako załącznik nr 1 do zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli.

Na podstawie ww. raportu wytypowano do kontroli 30 spraw wg kryteriów:

- termin zwrotu VAT 25 dni – 4 przypadki,
- termin zwrotu VAT 60 dni – 22 przypadki,

- termin zwrotu VAT 180 dni – 4 przypadki.

Dobór próby dokonano z uwzględnieniem zwrotów po terminie, zwrotów zrealizowanych w terminie od 0 do 15 dni oraz przypadków z najwyższą kwotą zwrotu.

Tabela nr 1. Sprawy wytypowane do kontroli.

W ramach poszczególnych spraw przeprowadzono weryfikację w zakresie:

LP.	NIP	KOD FORMULARZA	OKRES	ROK	KWOTA DO ZWROTU	ZWROT W TERMINIE	TERMIN USTAWOWY ZWROTU	TERMIN ZWROTU
1.		VAT-7	6	2018	6 740,00 zł	25 dni	18.08.2018	17.08.2018
2.		VAT-7	10	2018	14 188,00 zł	25 dni	20.12.2018	19.12.2018
3.		VAT-7	8	2018	1 717,00 zł	25 dni	19.10.2018	05.10.2018
4.		VAT-7	4	2018	94 773,00 zł	25 dni	19.06.2018	18.06.2018
5.		VAT-7	5	2018	1 029,00 zł	180 dni	20.12.2018/ 17.12.2018	19.12.2018
6.		VAT-7	1	2018	1 992,00 zł	180 dni	20.11.2018	22.11.2018
7.		VAT-7	8	2018	2 556,00 zł	180 dni	20.03.2019	03.10.2018
8.		VAT-7	5	2018	448,00 zł	180 dni	17.12.2018	14.12.2018
9.		VAT-7	6	2018	535 000,00 zł	60 dni	24.09.2018	21.08.2018
10.		VAT-7	12	2017	150 000,00 zł	60 dni	26.03.2018	23.03.2018
11.		VAT-7	3	2018	290 000,00 zł	60 dni	25.06.2018	25.06.2018
12.		VAT-7	5	2018	450 000,00 zł	60 dni	22.10.2018	05.10.2018
13.		VAT-7	12	2017	264 289,00 zł	60 dni	26.03.2018	23.03.2018
14.		VAT-7	5	2018	144 977,00 zł	60 dni	24.08.2018	23.08.2018
15.		VAT-7	12	2017	257 877,00 zł	60 dni	26.03.2018	23.03.2018
16.		VAT-7	5	2018	249 184,00 zł	60 dni	13.08.2018	13.08.2018
17.		VAT-7	3	2018	199 197,00 zł	60 dni	25.06.2018	27.06.2018
18.		VAT-7	4	2018	180 000,00 zł	60 dni	24.07.2018	20.07.2018
19.		VAT-7	6	2018	146 259,00 zł	60 dni	21.09.2018	20.09.2018
20.		VAT-7	11	2017	140 826,00 zł	60 dni	09.03.2018	08.03.2018
21.		VAT-7	12	2017	141 142,00 zł	60 dni	21.03.2018	20.03.2018
22.		VAT-7	12	2017	1 859,00 zł	60 dni	26.03.2018	10.04.2018
23.		VAT-7	6	2018	1 041,00 zł	60 dni	24.09.2018	05.10.2018
24.		VAT-7	2	2018	1 131,00 zł	60 dni	21.05.2018	01.06.2018
25.		VAT-7	4	2018	9 000,00 zł	60 dni	24.07.2018	02.08.2018
26.		VAT-7	12	2017	4 455,00 zł	60 dni	20.03.2018	23.03.2018
27.		VAT-7	6	2018	73 182,00 zł	60 dni	21.09.2018	03.08.2018
28.		VAT-7	5	2018	62 637,00 zł	60 dni	17.08.2018	02.07.2018
29.		VAT-7	5	2018	56 606,00 zł	60 dni	20.08.2018	06.07.2018
30.		VAT-7	2	2018	15 614,00 zł	60 dni	29.05.2018	28.05.2018

- deklaracji VAT-7 wraz z wnioskami/załącznikami do deklaracji,
- pełnomocnictw do składania deklaracji elektronicznych (UPL),
- zgłoszeń rejestracyjnych do VAT (VAT-R),
- przedmiotu działalności (PKD) oraz daty rozpoczęcia działalności,
- podjętych czynności analitycznych i sprawdzających (akta sprawy/systemy informatyczne),
- dokumentacji sporządzonej w związku z weryfikacją zasadności zwrotu VAT,
- numerów rachunków bankowych ważnych do zwrotów i terminowości zwrotów.

Do wszystkich kontrolowanych spraw przedłożono wydruki z WRO-Systemu potwierdzające złożenie plików JPK_VAT za wskazane okresy. Zwrócono się do kierownika komórki egzekucji (SEE)

o informację w zakresie stanu zaległości na dzień dokonywania zwrotu wszystkich 30 podmiotów objętych kontrolą. Z otrzymanej zwrotnej informacji wynika, że żaden z wymienionych podmiotów nie posiadał zaległości podatkowych ani niepodatkowych na wskazany dzień.

Informacje o kontrolowanych sprawach (poz. nr 1-30) w zakresie przeprowadzanej weryfikacji ujęto w zestawieniach tabelarycznych stanowiących akta kontroli.

(dowód: akta kontroli str.

8/60-8/121,8/122-8/8124)

2.2. Ustalenia szczegółowe w zakresie zwrotu podatku VAT za 2018 rok

Analiza zasadności zwrotu wykazanego przez podatnika w deklaracji VAT-7 dokumentowana była poprzez Kartę oceny zasadności zwrotu VAT wykonaną z podsystemu KONTROLA. Czynności analityczne przeprowadzone dla każdej deklaracji (korekty deklaracji) dla podatku VAT, w której wskazano nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym były uzupełniane w formie adnotacji na Karcie oceny zasadności zwrotu VAT brakującymi danymi wynikającymi m.in. z baz danych urzędu, informacji pochodzących od innych organów i instytucji, informacji z przeprowadzonych czynności sprawdzających oraz w oparciu o posiadane przez urząd informacje o podatniku. Informacje zawarte na ww. Karcie stanowiły podstawę podjęcia przez zespół lub osobę upoważnioną do zatwierdzania zwrotu, decyzji o konieczności dalszego sprawdzenia zwrotu w czynnościach sprawdzających lub kontroli podatkowej.

Otrzymanie z komórki SKA2 dokumentacji dotyczącej zwrotu VAT tj. Karty oceny zasadności zwrotu VAT zatwierdzonej i podpisanej przez upoważnione osoby, stanowiło podstawę założenia przez pracownika komórki SER Karty potwierdzeń zwrotu VAT (obiegówki VAT), której wzór stanowi załącznik nr 2 do Komunikatu nr 01/2018 Naczelnika Urzędu. Zgodnie z Komunikatem nie później niż na 2 tygodnie przed planowanym terminem zwrotu winno nastąpić przekazanie Karty potwierdzenia zwrotu wraz z Kartą oceny zasadności zwrotu VAT do poszczególnych komórek organizacyjnych, celem potwierdzenia danych niezbędnych do prawidłowego i terminowego dokonania zwrotu.

Dokumenty przedkładane do akceptacji zwrotu podatku VAT obejmowały:

- Kartę oceny zasadności zwrotu VAT – zatwierdzone i podpisane przez upoważnione osoby,
- Kartę potwierdzenia zwrotu VAT,
- inne dokumenty potwierdzające zasadność zwrotu (np. notatki służbowe),
- dokumenty księgowe dotyczące realizacji zwrotu, w tym polecenie przelewu.

Wyżej wymienione dokumenty zgodnie z obowiązującym Komunikatem Naczelnika nr 01/2018 r. były przekazywane do weryfikacji i akceptacji kierownikowi komórki SER lub osobie zastępującej, a następnie do ostatecznej akceptacji.

Zgodnie z ww. dokumentem prawa wewnętrznego, akceptacja danych dotyczących zwrotu podatku VAT dokonywana była poprzez zamieszczenie: podpisów wraz z pieczęcią imienną i datą na Karcie potwierdzenia zwrotu VAT oraz na druku polecenia przelewu.

Zapis § 8 ust. 16 ww. Komunikatu wskazuje, że akceptacja zwrotu podatku VAT w zależności od kwoty podlega akceptacji wg następujących zasad:

- do kwoty 10 000 zł – kierownikowi komórki SKA2,
- od kwoty 10 001 zł do kwoty 50 000 zł – Zastępcy Naczelnika (ZNI),
- powyżej kwoty 50 000 zł – Naczelnikowi Urzędu Skarbowego.

Kierownik komórki SER lub osoba zastępująca dokonuje akceptacji zwrotu podatku VAT bez względu na kwotę.

Tabela nr 2. Zestawienie realizacji zwrotów podatku VAT w US w Rudzie Śląskiej w 2018 r.

l.p.	Terminy zwrotów	Ilość zwrotów	Udział procentowy
1	25 dni	39	2%
2	60 dni	1769	95%
3	180 dni	83	4%
	Łącznie	1891	100%

Tabela nr 3. Przedziały kwotowe zwrotów podatku VAT w US w Rudzie Śląskiej w 2018 r.

l.p.	Przedziały kwotowe zwrotów	Ilość zwrotów	Udział procentowy
1	Powyżej 100 000 zł	68	4 %
2	Powyżej 50 000 zł do 100 000 zł	82	4%
3	Powyżej 10 000 zł do 50 000 zł	1308	69%
4	Do 10 000 zł	433	23%
	Łącznie	1891	100%

Powyższe dane wynikają z zestawienia przedłożonego przez kierownika Działu SKA uzyskane w oparciu o Raporty US POLTAX z systemu e-ORUS.

(dowód: akta kontroli str. 8/125 – 8/128)

Na podstawie przedłożonego raportu z podsystemu POLTAX2B moduł PDA „zestawienie przypisów” stwierdzono, że w 2018 r. w US w Rudzie Śląskiej dokonano wypłaty odsetek od nieterminowych zwrotów dla dwóch podmiotów w kwocie 132 022,00 zł. Jak wynika z wyjaśnień kierownika komórki SER w jednym przypadku wypłacona kwota 97,00 zł stanowiła odsetki od kwoty przedłużonego zwrotu VAT za 02/2016 r., w ramach postępowania podatkowego. Pozostałą kwotę stanowiły odsetki naliczone w związku z korektami deklaracji VAT złożonymi przez

Przedłożono również w tej sprawie pismo Ministerstwa Finansów z dnia 22.11.2017 r. nr [REDAKTION] dotyczące oprocentowania nadpłat w podatku od towarów i usług.

(dowód: akta kontroli str. 8/129-8/132)

1) Poprawność i terminowość dokonywanych zwrotów VAT - termin 25 dni

W powyższym zakresie kontrolą objęto 4 sprawy podatników: NIP [REDAKTION] - VAT-7 za okres 06/2018 (poz. nr 1), NIP - [REDAKTION] - VAT-7 za okres 10/2018 (poz. nr 2), NIP [REDAKTION] - VAT-7 za okres 08/2018 (poz. nr 3) oraz NIP [REDAKTION] - VAT-7 za okres 04/2018 (poz. nr 4), którzy zadeklarowali zwrot podatku VAT w terminie 25 dni i wraz z deklaracją złożyli wniosek o przyspieszenie terminu zwrotu podatku - VAT-ZT.

W ramach weryfikacji spełnienia warunków, o których mowa w art. 87 ust. 6 ustawy o VAT ustalono, że w 3 sprawach (poz. nr 1, 2, 4) zostały sporządzone Analizy na okoliczność zwrotu w terminie 25 dni tj.:

- NIP [REDAKTION] -VAT-7 za 06/2018 - analiza z dnia 06.07.2018 r., brak numeru sprawy (64840\2018)

- NIP [REDAKTION] - VAT-7 za 10/2018 - analiza z dnia 05.12.2018 r. nr 2426-SKA2.4033.513.2018.BA,

- NIP [REDAKTION] - VAT-7 za 04/2018 - analiza z dnia 05.06.2018 r. nr 2426-SKA2.4033.198.2018.BA.

Powyższe analizy dotyczyły sprawdzenia m.in.:

- czy wniosek VAT-ZT został złożony w terminie?
- czy faktury zakupu powyżej 15 000 zł są opłacone z rachunku bankowego zgłoszonego w US?
- czy podatnik składa właściwe deklaracje za okres ostatnich 12 miesięcy?
- czy kwota przeniesienia z poprzednich okresów jest mniejsza niż 3 000 zł?
- czy podatnik jest zarejestrowanym czynnym podatnikiem VAT powyżej 12 miesięcy?

W przypadku NIP [REDAKTION] (poz. nr 3) zwrotu podatku VAT w wysokości 1 717,00 zł Analiza na okoliczność zwrotu w terminie 25 dni nie została sporządzona. Jak wynika z przedłożonej dokumentacji podatnik nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 87 ust. 6 pkt. 3) ustawy o VAT.

Przeprowadzone Analizy na okoliczność zwrotu w terminie 25 dni (poz. nr 1, 2, 4) nie zostały zarejestrowane jako czynności sprawdzające w systemie e-ORUS. Z wyjaśnień kierownika działu

SKA wynika, że weryfikacja warunków do przyspieszonego zwrotu nie jest traktowana jako czynność sprawdzająca w związku z czym nie jest odnotowywana w systemie e-ORUS. Jak ustalono, na podstawie sporządzonych raportów US POLTAX z systemu e-ORUS czynności sprawdzające w stosunku do ww. podatników, w zakresie analiz zwrotów w terminie 25 dni, były wykazane za inne okresy, co świadczy o niejednorodnych zasadach ewidencjonowania przedmiotowych czynności. (dowód: akta kontroli str. 8/133-8/143)

Uwagi:

- brak jednolitej zasady sposobu ewidencjonowania czynności sprawdzających w systemie e-ORUS.

Zasady ewidencjonowania czynności sprawdzających w aplikacji e-ORUS zostały zawarte w Wytycznych określających zasady wykorzystania Jednolitych Plików Kontrolnych w procedurze czynności sprawdzających (przekazanych pismem do urzędów skarbowych nr 2401-ICK.4020.68.2018.2 dnia 12.06.2018 r.) oraz w Instrukcji Użytkownika aplikacji e-ORUS.

W analizowanych sprawach zrealizowano zwroty podatku VAT z zachowaniem terminu. W trzech przypadkach (poz. nr 1,2,4) po zweryfikowaniu warunków, o których mowa w art. 87 ust. 6 ustawy o podatku VAT, zwrot zrealizowano w terminie w 24 dni od dnia złożenia deklaracji, a w przypadku (poz. nr 3) mikroprzedsiębiorcy świadczącego usługi budowlane w terminie 14 dni od dnia złożenia rozliczenia. Nie wystąpiły przypadki przedłużenia terminów zwrotu VAT oraz wypłaty odsetek od nieterminowych zwrotów. Faktyczne zwroty zrealizowano na rachunki bankowe ważne do zwrotów. Dane dotyczące kontrolowanych spraw z ww. zakresu znajdują się w zestawieniach tabelarycznych od nr 1 do nr 4 stanowiących akta kontroli.

2) Poprawność i terminowość dokonywanych zwrotów VAT - termin 60 dni

Weryfikacji ww. zakresie poddano 22 sprawy, dla których podatnik zadeklarował zwrot podatku VAT w terminie 60 dni. W ramach ww. próby dokonano podziału wg kryterium:

- zwroty zrealizowane w terminie do 25 dni (3 sprawy),
- zwroty zrealizowane w terminie od 26 do 60 dni (19 spraw).

Dane dotyczące ww. kontrolowanych spraw znajdują się w zestawieniach tabelarycznych od nr 9 do nr 30 stanowiących akta kontroli.

a) Termin 60 dni - zwroty zrealizowane do 25 dni

Jak wynika z ustaleń 3 skontrolowane sprawy: NIP [REDAKTOWANE] - VAT-7 za okres 06/2018 (poz. nr 27), NIP [REDAKTOWANE] - VAT-7 za 05/2018 (poz. nr 28), NIP [REDAKTOWANE] - VAT-7 za 05/2018 (poz. nr 29), dotyczyły podmiotów należących do grupy mikroprzedsiębiorców świadczących usługi budowlane, dla których zwrot podatku VAT zrealizowano w terminie do 25 dni. Deklarowane kwoty kształtowały się w przedziale od 50 000 zł do 100 000 zł i wynikały z pierwotnych deklaracji.

W powyższych sprawach przeprowadzono czynności analityczne udokumentowane Analizą zasadności zwrotu VAT z podsystemu KONTROLA wraz z adnotacjami pracownika SKA, a także sporządzono Karty potwierdzenia zwrotu VAT (karty niezgodne ze wzorem załącznika nr 2 do Komunikatu Naczelnika nr 01/2018).

Z przedłożonych Analiz zasadności zwrotu VAT ustalono, że we wszystkich przypadkach kryteria segmentacji ogólnej wskazały na podmiot o niskim ryzyku. Karty Oceny Ryzyka Podatkowego (WRO-System) potwierdziły, że ww. podmioty znajdowały się na akceptowalnym poziomie ryzyka. Zgodnie z informacją na Karcie zasadności zwrotu ww. podmioty nie figurowały w Bazie Podmiotów Szczególnych. Czynności analityczne przeprowadzono również w oparciu o ocenę ryzyka kontrahentów na podstawie rejestru zakupu wg. stanu bazy JPK_VAT za dany okres. W jednym przypadku (poz. nr 27) podatnik miał otwarty obowiązek VAT-UE od 2016 r., natomiast

wewnątrzwspólnotowa dostawa i nabycie towarów nie została wykazana w przedmiotowej deklaracji. Z Analizy zasadności zwrotu VAT wynika, że rozbieżności VIES wystąpiły w niskich kwotach i były po stronie kontrahentów. We wszystkich przypadkach adnotacje pracowników na Analizach zasadności zwrotów VAT były zamieszczone poniżej ostatecznej decyzji w zakresie przeprowadzonych czynności analitycznych, bez wskazania daty oraz osoby sporządzającej zapis.

Ustalono, że akceptacje zwrotów na Kartach potwierdzenia zwrotu VAT powyżej 50 000 zł zostały zatwierdzone w dwóch sprawach (poz. nr 27, 29) przez Naczelnika Urzędu Panią Aleksandrę Szulgę, w jednym przypadku (poz. nr 28, zwrot w kwocie 62 637,00 zł) przez Zastępcę Naczelnika Urzędu Panią Karinę Bibrzycką w dniu 02.07.2018 r. Zgodnie z § 8 ust. 16 Komunikatu nr 01/2018 r. kwoty zwrotu podatku VAT powyżej 50 000 zł podlegają akceptacji Naczelnika Urzędu.

Na tę okoliczność w dniu 14.08.2019 r. Zastępca Naczelnika Pani Karina Bibrzycka złożyła wyjaśnienia, potwierdzone przez Naczelnika Urzędu Panią Aleksandrę Szulgę, z których wynika, że Naczelnik Urzędu z uwagi na inne obowiązki zlecił podpisanie zwrotu.

Wyjaśnień w tym zakresie nie można uznać za wystarczające.

(dowód: akta kontroli str. 8/144-8/152)

Uwagi:

- Akceptacja zwrotów powyżej 50 000 zł niezgodnie z zapisem § 8 ust. 16 Komunikatu nr 01/2018 NUS oraz regulaminem organizacyjnym US w Rudzie Śląskiej (1 przypadek, poz. nr 28),
- Brak wskazania daty oraz osoby sporządzającej adnotacje na Analizie zasadności zwrotu (3 przypadki, poz. nr 27, 28, 29),
- Stosowanie Kart potwierdzenia zwrotu VAT niezgodnych ze wzorem stanowiącym załącznik nr 2 Komunikatu nr 01/2018 r. Naczelnika Urzędu (3 przypadki, poz. nr 27, 28, 29).

W powyższych sprawach zwrotów podatku VAT dokonano w ustawowych terminach, w oparciu o m.in. rekomendacje Ministerstwa Finansów oraz wytyczne określające zasady wykorzystania JPK w procedurze czynności sprawdzających. Nie wystąpiły przypadki złożenia wniosków o przyspieszenie terminu zwrotu podatku VAT, przedłużenia terminów zwrotu oraz wypłaty odsetek. Kontrolowane zwroty podatku VAT zrealizowano w terminie od 11 dni do 15 dni od daty złożenia deklaracji na rachunki bankowe ważne do zwrotu. Dane dotyczące kontrolowanych spraw znajdują się w zestawieniach tabelarycznych od nr 27 do nr 29 stanowiących akta kontroli.

b) Termin 60 dni - zwroty zrealizowane od 26 do 60 dni

Z próby 22 skontrolowanych spraw dla terminu 60 dni, 19 z nich dotyczyło zwrotów zrealizowanych w terminie od 26 do 60 dni.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w 1 sprawie zwrotu dokonano w oparciu o złożoną korektę deklaracji VAT (poz. nr 12), a pozostałych przypadkach w oparciu o pierwotne deklaracje. Deklarowane kwoty zwrotu podatku VAT kształtowały się następująco:

- w przedziale od 100 000 zł – 13 spraw,
- w przedziale od 50 000 zł do 100 000 zł – 0 spraw,
- w przedziale od 10 000 zł do 50 000 zł - 1 sprawa,
- w przedziale do 10 000 zł – 5 spraw.

W zakresie kontrolowanych zwrotów z terminem 60 dni, stwierdzono 6 przypadków (poz. nr 17, 22, 23, 24, 25, 26) realizacji zwrotów z uchybieniem ustawowego terminu zwrotu:

1. NIP [REDAKTOWANE] – VAT-7 za 03/2018 (poz. nr 17) - deklaracja VAT została złożona 24.04.2018 r. Termin ustawowy dla tego zwrotu to dzień 25.06.2018 r. Sporządzono notatkę służbową z dnia 25.06.2018 r. z wyjaśnień przeprowadzonych z podatnikiem w zakresie rachunku bankowego ważnego do zwrotu podatku VAT. Z treści notatki wynika, że podatnik nie posiadał już rachunków widniejących w bazie urzędu a właściwy do tego rachunek nie został zgłoszony. Aktualizacji dokonano w dniu 26.06.2018 r. Realizacja zwrotu VAT nastąpiła w dniu 27.06.2018

- r. tj. 2 dni po ustawowym terminie zwrotu.
2. NIP [REDACTED] – VAT-7 za 12/2017 (poz. nr 22) - deklaracja VAT została złożona 23.01.2018 r. Termin ustawowy dla tego zwrotu to dzień 26.03.2018 r. Z uwagi na brak zgłoszonego rachunku bankowego wystosowano wezwanie z dnia 21.03.2018 r. Zwrot zrealizowano na rachunek bankowy zgłoszony w dniu 04.04.2018 r. Realizacja nastąpiła w dniu 10.04.2018 r. tj. 15 dni po ustawowym terminie zwrotu.
 3. NIP [REDACTED] – VAT-7 za 06/2018 (poz. nr 23) - deklaracja VAT została złożona 24.07.2018 r. Termin ustawowy dla tego zwrotu to dzień 24.09.2018 r. Z uwagi na brak zgłoszonego rachunku bankowego wystosowano zawiadomienie z dnia 21.09.2018 r. Zwrot zrealizowano na rachunek bankowy zgłoszony w dniu 04.10.2018 r. Realizacja nastąpiła w dniu 05.10.2018 r. tj. 11 dni po ustawowym terminie zwrotu.
 4. NIP [REDACTED] – VAT-7 za 02/2018 (poz. nr 24) - deklaracja VAT została złożona 22.03.2018 r. Termin ustawowy dla tego zwrotu to dzień 21.05.2018 r. Z uwagi na brak zgłoszonego rachunku bankowego wystosowano zawiadomienie z dnia 18.05.2018 r. Zwrot zrealizowano na rachunek bankowy zgłoszony w dniu 28.05.2018 r. Realizacja nastąpiła w dniu 01.06.2018 r. tj. 11 dni po ustawowym terminie zwrotu.
 5. NIP [REDACTED] – VAT-7 za 04/2018 (poz. nr 25) - deklaracja VAT została złożona 25.05.2018 r. Termin ustawowy dla tego zwrotu to dzień 24.07.2018 r. Z uwagi na brak zgłoszonego rachunku bankowego wystosowano zawiadomienie z dnia 20.07.2018 r. Zwrot zrealizowano na rachunek bankowy zgłoszony w dniu 01.08.2018 r. Realizacja nastąpiła w dniu 02.08.2018 tj. 9 dni po ustawowym terminie zwrotu.
 6. NIP [REDACTED] – VAT-7 za 12/2017 (poz. nr 26) - deklaracja VAT została złożona 19.01.2018 r. Termin ustawowy dla tego zwrotu to dzień 20.03.2018 r. Z uwagi na brak zgłoszonego rachunku bankowego wystosowano zawiadomienie z dnia 15.03.2018 r. Zwrot zrealizowano na rachunek bankowy zgłoszony w dniu 21.03.2018 r. Realizacja nastąpiła w dniu 23.03.2018 tj. 3 dni po ustawowym terminie zwrotu.

(dowód: akta kontroli str. 8/153-8/166)

Ze złożonych wyjaśnień z dnia 02.08.2019 r. kierownika komórki SER wynika, że wszelkie wątpliwości i wyjaśnienia w zakresie rachunków bankowych związanych z realizacją zwrotów podatku VAT dokonywane były przez komórkę SER. Podatnicy na dzień terminowego zwrotu nie posiadali zgłoszonego rachunku bankowego, w związku z czym wystosowano do nich wezwanie/zawiadomienia. Działania w tym zakresie podejmowane były z chwilą, gdy pracownik komórki organizacyjnej SER uzyskał informację o merytorycznej zasadności zwrotu. Realizacja zwrotów następowała po dokonaniu zgłoszeń aktualizacyjnych w zakresie rachunków bankowych ważnych do zwrotów.

(dowód: akta kontroli str. 8/167-8/174, 8/175-8/181)

Wyjaśnień w tym zakresie nie można uznać za wystarczające. W omawianych przypadkach działania organu podejmowane były zbyt późno tj. na ostatnim etapie akceptacji zasadności zwrotu VAT oraz potwierdzeniu braku przesłanek do zaliczenia zwrotów VAT na poczet zobowiązań podatkowych lub obcych przez komórkę SER, co miało wpływ na niezachowanie ustawowego terminu zwrotu.

Uwagi:

- Niezachowanie ustawowego terminu zwrotu, o którym mowa w art. 87 ust. 2 ustawy o VAT (6 przypadków, poz. 17, 22, 23, 24, 25, 26),
- Zbyt późne podejmowanie działań organu w zakresie wezwań podatników do zgłoszenia lub aktualizacji rachunku bankowego, w celu terminowej realizacji zwrotu podatku VAT (6 przypadków, poz. nr 17, 22, 23, 24, 25 i 26).

W wyniku kontroli stwierdzono, że czynności związane z wyjaśnieniem braku/aktualizacji rachunków bankowych dokonywane przez komórkę SER, w jednym przypadku były w formie wezwania a w pozostałych w formie zawiadomień tj.:

- w sprawie podatnika NIP [REDACTED] (poz. nr 22) wystosowano wezwanie z dnia 21.03.2018 r. nr 2426-SER.7010.05.2018/KH.BA na podstawie art. 155 ustawy Ordynacja podatkowa (Op.), dotyczące zgłoszenia/aktualizacji numeru rachunku bankowego w celu zapewnienia terminowego przekazania zwrotów podatku VAT. W wezwaniu brak wszystkich danych dotyczących wezwań zawartych w art. 159 § 1 Op.,

- w sprawach od nr 23 do nr 26 wystosowano do podatników zawiadomienia w zakresie zgłoszenia/aktualizacji rachunków bankowych:

NIP [REDACTED] (poz. nr 23) - zawiadomienie z dnia 21.09.2018 r. nr 2426-SER.7010.46.2018.AG.BA

NIP [REDACTED] (poz. nr 24) - zawiadomienie z dnia 18.05.2018 r. nr 2426-SER.7010.23.2018.KH.BA

NIP [REDACTED] (poz. nr 25) - zawiadomienie z dnia 20.07.2018 r. nr 2426-SER.7010.32.2018.KH.BA

NIP [REDACTED] (poz. nr 26) - zawiadomienie z dnia 15.03.2018 r. nr 2426-SER.7010.04.2018.KH.BA

W ww. zawiadomieniach nie wskazano podstawy prawnej.

(dowód: akta kontroli str. 8/182-8/190)

Uwagi:

- Wezwanie podatnika do zgłoszenia/aktualizacji rachunku bankowego nie zawierało wszystkich danych dotyczących wezwań zawartych w art. 159 § 1 ustawy Op. (1 przypadek. poz. nr 22),
- Kierowanie do podatników pism bez podstawy prawnej w formie zawiadomień w związku z koniecznością zgłoszenia/aktualizacji rachunków bankowych (4 przypadki, poz. nr 23, 24, 25, 26).

Jak wynika z ustaleń spośród 19 spraw, 2 podmioty należały do mikroprzedsiębiorców świadczących usługi budowlane (poz. nr 9, 16). W powyższych przypadkach realizacja zwrotu podatku VAT nie nastąpiła zgodnie z rekomendacją Ministerstwa Finansów tj. w terminie 15 dni od wpływu deklaracji z uwagi na fakt, iż:

- 1) bank odrzucił przelew zwrotu podatku VAT, a pieniądze zostały zwrócone na konto organu (poz. nr 9),
- 2) organ podatkowy podjął dodatkowe czynności sprawdzające w zakresie ustalenia zasadności zwrotu, co ujęto poniżej (poz. nr 16).

Ad 1) Podmiot NIP [REDACTED], VAT za 06/2018 r. zwrot w kwocie 535 000,00 zł (poz. nr 9) - Analiza zasadności zwrotu VAT z dnia 27.07.2018 r. jak i Karta potwierdzenia zwrotu VAT zostały zatwierdzone ostatecznie w dniu 09.08.2018 r. ze wskazaniem - zatwierdzenie zwrotu. Zasadność ww. zwrotu z deklaracji VAT została zweryfikowana w wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzających zakończonych Analizą z dnia 07.08.2018 r. nr 2426-SKA2.4033.342.2018.BA (e-ORUS numer 27886). Na Karcie wskazano planowany termin zwrotu na dzień 09.08.2018 r. z uwzględnieniem zalecanego dla tej branży terminu (15 dni) i w tym dniu zlecono zwrot do realizacji na rachunek bankowy podatnika nr [REDACTED]. Przelew został zwrócony przez NBP z informacją: zwrot - rachunek VAT nie przyjmuje przelewów przychodzących. Rachunek, na który przekazano środki został zgłoszony przez podatnika na CEIDG-1 w dniu 16.07.2018 r. Po odrzuceniu przelewu przez bank przeprowadzono rozmowę telefoniczną z podatnikiem, na podstawie której dokonano zwrotu podatku na rachunek osobisty podatnika w dniu 21.08.2018 r. W wyjaśnieniach z dnia 12.08.2018 r. kierownik SER wskazał m.in., że rachunek bankowy na który pierwotnie zrealizowano zwrot został potwierdzony na Analizie zasadności zwrotu VAT przez pracownika SKI jako rachunek bankowy ważny do zwrotów i był to jedyny rachunek na wydruku. Stwierdził również, że rachunek na który dokonano pierwszego przelewu nie powinien być zgłoszony do urzędu, a ponadto nie posiadał cech pozwalających na odróżnienie go od rachunku gospodarczego podatnika.

(dowód: akta kontroli str. 8/175-8/181, 8/191-8/204)

Na podstawie dokumentów zgłoszeniowych i rejestracyjnych ustalono, że podmiot w dniu 04.03.2004 r. zgłosił na druk NIP-3 osobisty rachunek bankowy nr [REDAKTOWANE]. Następnie 27.10.2014 r. został zgłoszony na CEIDG-1 rachunek gospodarczy ważny do zwrotów nr [REDAKTOWANE] oraz w dniu 16.07.2018 r. złożono aktualizację na CEIDG-1, zgłaszając rachunek [REDAKTOWANE] jako rachunek gospodarczy ważny do zwrotów. Podatnik w dniu 27.08.2018 r. (CEIDG-1) dokonał ponownego zgłoszenia rachunku bankowego gospodarczego ważnego do zwrotów nr [REDAKTOWANE], który był zgłoszony już od 2014 r. Z uwagi, że rachunek gospodarczy nr [REDAKTOWANE] zgłoszony od 2014 r. nie był widoczny na Analizie zasadności zwrotów z dnia 27.07.2018 r. oraz w chwili realizacji pierwotnego zwrotu poproszono o wyjaśnienie kierownika komórki SKI, który zwrócił się do Centralnego Serwisu Desk z prośbą o pomoc w wyjaśnieniu przyczyn takiej sytuacji. Na dzień zakończenia kontroli brak informacji zwrotnej. *(dowód: akta kontroli str. 8/205 -8/219, 8/220-8/238)*

Wyjaśnień w tym zakresie nie można uznać za wystarczające. Biorąc pod uwagę powyższe oraz fakt, że przedmiotowy zwrot został zrealizowany w 34 dniu przed ustawowym terminem zwrotu organ miał wystarczającą ilość czasu aby dopełnić obowiązków w tym zakresie.

Uwagi:

- Brak bieżącego wyjaśniania z podatnikiem w zakresie zgłoszonych/aktualnych rachunków bankowych przez pracowników komórki SKI (1 przypadek, poz. nr 9),
- Brak wezwania podatnika do dokonania aktualizacji rachunku bankowego, w związku z niezrealizowaniem zwrotu przez bank przez pracowników komórki SER (1 przypadek poz.9),
- Realizacja zwrotu podatku VAT na rachunek osobisty podatnika mimo zgłoszonego na CEIDG-1 rachunku gospodarczego ważnego do zwrotów (1 przypadek, poz. nr 9).

Ad 2) Podmiot NIP [REDAKTOWANE], VAT za 05/2018 r. w kwocie 249 184,00 zł (poz. nr 16) – Na dzień realizacji zwrotu tj. 28.06.2018 r. (planowany termin dla tej branży tj. 15 dni) wstrzymano przedmiotowy zwrot na wniosek SKA2 ze wskazaniem przeprowadzenia Analizy zasadności zwrotu, co wynika z adnotacji Kierownika SER na zestawieniu zwrotów przelewów sporządzonego w dniu 28.06.2018 r. Na tę okoliczność wystosowano do podatnika wezwanie z dnia 13.07.2018 r. (data wysyłki 17.07.2018r.) na podstawie art. 272 pkt. 2, art. 280 Op. o przedłożenie dokumentów w celu ustalenia stanu faktycznego. Czynności sprawdzające zakończono Analizą dot. deklaracji dla podatku od towarów i usług za miesiąc 05/2018 r. sporządzoną w dniu 08.08.2018 r. nr 2426-SKA2.4033.344.2018.BA, która została zarejestrowana w systemie e-ORUS pod numerem 27887.

W powyższym zakresie stwierdzono brak zaewidencjonowania w obowiązujących systemach informatycznych dokumentów zarówno tych przekazanych przez podatnika osobiście jak i mailowo (brak numeru na dokumentach). Powyższe stwierdzono również w sprawach ujętych w poz. nr 10, 11 i 12. *(dowód: akta kontroli str. 8/239-8/264)*

Uwagi:

- Brak zaewidencjonowania dokumentów wpływających od podatnika do urzędu w obowiązujących systemach informatycznych - brak numeru na dokumencie (4 przypadki poz. 10, 11, 12 i 16),

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono pomyłki/błędy w protokole z czynności sprawdzających z dnia 25.06.2018 r. nr 2426-SKA2.4033.251.2018. Protokół został sporządzony w związku z przeprowadzonymi czynnościami sprawdzającymi w zakresie zwrotu podatku VAT za 03/2018 r. (poz. nr 11). W treści dotyczącej analiz danych wynikających z deklaracji w zakresie dostaw i nabyć powoływany jest okres 12/2017 - wykazane kwoty dotyczą 03/2018. Ponadto, w podsumowaniu protokołu wskazano kwotę podatku do zwrotu na rachunek bankowy podatnika w wysokości

niezgodnej z kwotą zwrotu wynikającej z okresu rozliczeniowego objętego czynnościami sprawdzającymi (wykazano kwotę 150 000,00 zł, winno być 290 000,00 zł.)

(dowód: akta kontroli str. 8/265-8/270)

Uwagi:

- Błędy merytoryczne w treści protokołu z przeprowadzonych czynności sprawdzających (1 przypadek, poz. nr 11).

W jednym przypadku NIP [REDAKTOWANE] VAT-7 za 06/2018 (poz. nr 19) nie wydano postanowienia o zaliczeniu z urzędu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym na poczet zaległości podatku CIT. Na tę okoliczność na dzień zwrotu tj. 20.09.2018 r. wymagalną zaległością podatkową była zaliczka CIT za 07/2018 r. w wysokości 1 103,00 zł. W związku z czym kwotę zwrotu VAT za 06/2018 r.

w części zaliczono z urzędu na przedmiotową zaległość. Jak wynika ze złożonych przez kierownika działu SER wyjaśnień z dnia 23.08.2018 r., nie wydano postanowienia o zaliczeniu zwrotu podatku VAT za 06/2018 r. na poczet zaległości CIT za 07/2018 r., gdyż podatnik nie wnioskował o wydanie postanowienia. Wyjaśnień w tym zakresie nie można uznać za wystarczające.

(dowód: akta kontroli str. 8/271-8/274)

Uwagi:

- Brak realizacji obowiązku wynikającego z przepisu art. 76a § 1 Op. w zakresie wydania postanowienia o zaliczeniu z urzędu kwoty zwrotu podatku na poczet zaległych zobowiązań podatkowych (1 przypadek, poz. nr 19).

W sprawie podmiotu NIP [REDAKTOWANE], VAT za 02/2018 r. (poz. nr 30) zwrotu podatku VAT dokonano przekazem pocztowym w wysokości pomniejszonej o 7,50 zł tj. koszty opłaty pocztowej. W zakresie zwrotu sporządzono Analizę opisową z dnia 26.04.2018 r., z której wynika, że podmiot prowadził działalność od 2004 r., do lutego 2018 r. W dniu 05.03.2018 złożył formularz VAT-ZT, a w dniu 27.03.2018 r. remanent likwidacyjny.

(dowód: akta kontroli str.

8/275-8/283)

W złożonym wyjaśnieniu, z dnia 12.08.2019 r. kierownik komórki SER powołał się na fakt, że podatnik zakończył prowadzenie działalności gospodarczej. Wskazał również, że w trakcie jej prowadzenia podatnik posiadał rachunek bankowy do zwrotów. Z uwagi na fakt, że w dacie realizacji zwrotu VAT podmiot nie posiadał statusu przedsiębiorcy, lecz był osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej, nie był zobowiązany do zgłoszenia rachunku bankowego do zwrotów, w szczególności do zwrotów VAT. Z tej przyczyny przed realizacją zwrotu VAT nie wystosowano do podatnika zawiadomienia o konieczności/zasadności zgłoszenia rachunku bankowego, jak i wezwania do zgłoszenia rachunku.

(dowód: akta kontroli str. 8/175 – 8/181)

Wyjaśnień powyższych nie można uznać za wystarczające. W omawianym przypadku, brak rachunku bankowego został już stwierdzony na wydruku Analizy zasadności zwrotu VAT z dnia 06.04.2018 r. Biorąc pod uwagę, że termin zwrotu przypadał na 29.05.2018 r. organ miał wystarczająco dużo czasu, aby wezwać podatnika do zgłoszenia rachunku bankowego w celu realizacji przedmiotowego zwrotu podatku VAT.

Uwagi:

- Brak podjęcia czynności w celu realizacji przepisu art. 87 ust. 2 ustawy o VAT, w zakresie zwrotu różnicy podatku na rachunek bankowy (1 przypadek – poz. nr 30).
- Realizacja zwrotu podatku VAT przekazem pocztowym niezgodnie z przepisem art. 87 ust. 2 ustawy o VAT, (1 przypadek – poz. nr 30).

Ponadto w dwóch przypadkach stwierdzono akceptację zwrotów niezgodnie z zasadami określonymi w § 8 ust. 16 Komunikatu nr 01/2018 Naczelnika US w Rudzie Śląskiej tj.:

- zwrot podatku VAT za 5/2018 r. w kwocie 450 000,00 zł (poz. nr 12) ostatecznie zatwierdziła w dniu 03.10.2018 r. Zastępca Naczelnika Urzędu Pani Małgorzata Tyszkowska,
- zwrot podatku VAT za 12/2017 r. w kwocie 141 142,00 zł (poz. nr 21) ostatecznie zatwierdziła w dniu 16.03.2018 r. Zastępca Naczelnika Urzędu Pani Karina Bibrzycka.
Z wyjaśnień Pani Kariny Bibrzyckiej z dnia 14.08.2019 r. złożonych na tę okoliczność wynika, że powyższe miało miejsce ze względu na wcześniejsze wyjście z pracy Naczelnika Urzędu, co zostało potwierdzone przez Panią Aleksandrę Szulgę Naczelnika Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 8/144-8/152)

Realizacja zwrotów podatku VAT z terminem zwrotu 60 dni w 6 przypadkach na 19 skontrolowanych spraw nastąpiła z przekroczeniem ustawowego terminu. W jednym przypadku (poz. nr 12) został złożony wniosek o przyspieszenie terminu zwrotu. Nie wystąpiły przypadki przedłużenia terminu zwrotu oraz wypłaty odsetek. Kontrolowane zwroty podatku VAT zrealizowano w terminie od 27 dni do 60 dni przed terminem zwrotu. Dane dotyczące kontrolowanych spraw znajdują się w zestawieniach tabelarycznych od nr 9 do nr 26 oraz nr 30 stanowiących akta kontroli.

3) Poprawność i terminowość dokonywanych zwrotów VAT - termin 180 dni

W powyższym zakresie kontrolą objęto 4 sprawy, dla których zadeklarowano zwroty podatku VAT w terminie 180 dni: NIP [REDAKTOWANE] – VAT-7 za 05/2018 (poz. nr 5), NIP [REDAKTOWANE] – VAT-7 za 01/2018 (poz. nr 6), NIP [REDAKTOWANE] – VAT-7 za 08/2018 (poz. nr 7), NIP [REDAKTOWANE] – VAT-7 za 05/2018 (poz. nr 8). W jednym przypadku podmiot (NIP [REDAKTOWANE]) został zakwalifikowany jako mikroprzedsiębiorca - prowadzący działalność gospodarczą w zakresie usług budowlanych. Jak wynika z ustaleń, w dwóch sprawach zwroty były dokonane w oparciu o złożone korekty deklaracji (poz. 5 i 8), a pozostałe w oparciu o pierwotne deklaracje. Wszystkie deklarowane kwoty zwrotów znajdowały się w przedziale do 10 000,00 zł (od 448,00 zł do 2 556,00 zł).

W odniesieniu do kontrolowanych zwrotów stwierdzono w jednym przypadku (NIP [REDAKTOWANE], poz. Nr 7) brak zawiadomienia podatnika o stanowisku organu w zakresie realizacji złożonego wniosku.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że podatnik w dniu 21.09.2018 r. (data wpływu do US 25.09.2018 r.) złożył wniosek o zaliczenie nadpłaty podatku VAT na poczet zaliczki na podatek dochodowy za miesiąc sierpień 2018 r. Przedmiotowego zaliczenia dokonano zgodnie z wnioskiem a pozostałą kwotę przekazano na rachunek bankowy.

(dowód: akta kontroli str. 8/284)

W złożonych na tę okoliczność wyjaśnieniach z dnia 12.08.2019 r. kierownik SER wskazał, że podatnik nie posiadał przypisu uproszczonej formy płatności PIT za 2018 r. a osobisty podatek PIT rozliczał na zasadach ogólnych. Wniosek podatnika został zrealizowany, jednak z uwagi na brak w podsystemie POLTAX2B dokumentu, z którego wynika kwota deklarowanego zobowiązania (w poprzednich latach deklaracja PIT-5), nie wystawiono zarówno postanowienia o zaliczeniu, jak i zawiadomienia o zrealizowaniu wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 8/175 –

8/181)

Wyjaśnień w tym zakresie nie można uznać za wystarczające. Złożenie przez podatnika wniosku obliuguje organ do zajęcia stanowiska, czy przedmiotowy wniosek może zostać uwzględniony, czy nie ma przeciwwskazań w jego realizacji, o czym podatnik winien być zawiadomiony. Brak informacji o stanowisku organu w zakresie jego realizacji może zrodzić określone skutki finansowe dla podatnika.

Uwagi:

- brak zawiadomienia podatnika o stanowisku organu w zakresie realizacji złożonego przez niego wniosku w zakresie zaliczenia nadwyżki podatku naliczonego nad należnym (1 przypadek, poz. 7).

W sprawie zwrotu podatku VAT za 5/2018 r. dla NIP [REDAKTOWANE] (poz. nr 8) – podobnie jak w przypadku sprawy nr 30 - dokonano przedmiotowego zwrotu przekazem pocztowym w wysokości pomniejszonej o koszty opłaty pocztowej w wysokości 7,50 zł. W złożonym wyjaśnieniu z dnia 12.08.2018 r. kierownik SER wskazał, że podatnik zakończył prowadzenie działalności gospodarczej z dniem 31.05.2018 r. Ustalono, że podatnik zarówno w trakcie prowadzonej działalności jak i po jej zakończeniu nie posiadał zgłoszonego jakiegokolwiek rachunku bankowego. Z uwagi na fakt, że w dacie realizacji zwrotu VAT podmiot nie posiadał statusu przedsiębiorcy, lecz był osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej, nie był zobowiązany do zgłoszenia rachunku bankowego do zwrotów, w szczególności do zwrotów VAT. Z tej przyczyny przed realizacją zwrotu VAT nie wystosowano do podatnika zawiadomienia o konieczności/zasadności zgłoszenia rachunku bankowego, jak i wezwania do zgłoszenia rachunku.

(dowód: akta kontroli str. 8/175 – 8/181, 8/285-8/287)

Argument, że podatnik nigdy nie posiadał zgłoszonego rachunku bankowego, zarówno gospodarczego jak i osobistego nie można uznać za wystarczający. Organ miał obowiązek wezwania podatnika do zgłoszenia rachunku bankowego koniecznego do realizacji zwrotu podatku VAT zgodnie

z obowiązującymi przepisami.

Uwagi:

- Realizacja zwrotu podatku VAT przekazem pocztowym niezgodnie z przepisem art. 87 ust. 2 ustawy o VAT, w zakresie zwrotu różnicy podatku na rachunek bankowy (1przypadek poz.nr 8)

W zakresie kontrolowanych zwrotów z terminem 180 dni, stwierdzono 2 przypadki zwrotów z uchybieniem ustawowego terminu zwrotu (poz. nr 5 i 6). Realizacja nastąpiła 2 dni po upływie terminu.

1. NIP [REDAKTOWANE] – VAT-7 za 05/2018 (poz. 5) – deklaracja VAT została złożona 20.06.2018 r. W bazie POLTAX2B oraz przedłożonej dokumentacji zasadności zwrotu wskazano termin ustawowy na 20.12.2018 r. Z wyliczeń wynika, że jest to dzień 17.12.2018 r. Zwrot zrealizowano 19.12.2018 r. tj. dwa dni po terminie ustawowym. Ze złożonych w dniu 13.08.2019 r. wyjaśnień kierownika komórki SOB wynika, że widniejąca w systemie data ustawowego zwrotu jest błędna i wynika z pomyłki operatora, który obsługiwał deklarację. Z przedstawionego systemu obsługi deklaracji elektronicznych VAT wynika, że w kontrolowanym okresie wszystkie deklaracje VAT po weryfikacji w SP*ED migrowane były do systemu POLTAX z ustawowym terminem 60 dni od dnia złożenia. Każdy przypadek dotyczący terminu 25 i 180 dni wymagał od operatora wyliczenia i wprowadzenia właściwego terminu z „palca” do programu POLTAX. Taki system obsługi funkcjonował od chwili wprowadzenia możliwości składania elektronicznych deklaracji VAT do lipca 2018 r. Konieczność zmiany terminu przez operatora utrudniała obsługę deklaracji oraz generowała ryzyko wystąpienia pomyłek.

(dowód: akta kontroli str. 8/220-8/238, 8/288-8/299)

2. NIP [REDAKTOWANE] – VAT-7 za 01/2018 (poz. 6) - deklaracja VAT została złożona 24.05.2018 r. Termin ustawowy dla tego zwrotu to dzień 20.11.2018 r. Realizacja zwrotu nastąpiła w dniu 22.11.2018 r. tj. dwa dni po terminie ustawowym. Ze złożonych wyjaśnień kierownika komórki SER z dnia 12.08.2019 r. wynika, że podatnik nie posiadał zgłoszonego rachunku bankowego. W dniu 14.11.2018 r. wystosowano do podatnika wezwanie do zgłoszenia rachunku bankowego w celu dokonania zwrotu podatku. Zgłoszenie rachunku bankowego nastąpiło w dniu 19.11.2018 r., który został wprowadzony do systemu i potwierdzony w komórce SKI w dniu 22.11.2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 8/175 – 8/181, 8/300-8/304)

Uwagi:

- Niezachowanie ustawowego terminu zwrotu, o którym mowa w art. 87 ust. 5a ustawy o VAT (2 przypadki, poz. nr 5 i 6),

- Błąd operatora w dacie ustawowego terminu zwrotu w systemie POLTAX (1 przypadek, poz. nr 5).

Ustalono, że w przypadku spraw ujętych w poz. nr 6 i 8 zwroty podatku VAT zrealizowano na podstawie złożonych korekt deklaracji, które nie zostały wykazane na Kartach potwierdzeń zwrotu VAT jako korekty lecz jako pierwotne deklaracje.

(dowód: akta kontroli str. 8/315-316, 8/319-8/320)

Uwaga:

- Brak wykazania stanu faktycznego w Karcie potwierdzeń zwrotu VAT - dane z korekty przedstawiono w części przeznaczonej dla pierwotnej deklaracji (2 przypadki, poz. 6 i 8).

Realizacja zwrotu podatku VAT z terminem zwrotu 180 dni w 2 przypadkach na 4 skontrolowane sprawy nastąpiła z przekroczeniem ustawowego terminu zwrotu. W przypadku mikroprzedsiębiorcy z branży budowlanej (poz. nr 7) zwrotu dokonano w 12 dniu tj. z uwzględnieniem rekomendacji Ministerstwa Finansów w tym zakresie oraz w jednym przypadku (poz. nr 8) w 177 dniu od daty złożenia deklaracji VAT. Nie wystąpiły przypadki złożenia wniosków o przyspieszenie terminu zwrotu podatku VAT, przedłużenia terminów zwrotu oraz wypłaty odsetek. Szczegółowe dane dotyczące kontrolowanych spraw znajdują się w zestawieniach tabelarycznych od nr 5 do nr 8 stanowiących akta kontroli.

Oprócz przedstawionych wcześniej uwag w zakresie wszystkich kontrolowanych spraw stwierdzono, że zamieszczone adnotacje z przeprowadzonych czynności analitycznych na Analizach zasadności zwrotu (wydruk z podsystemu KONTROLA) w większości przypadków nie zawierały wskazania daty oraz osoby je sporządzającej (21 przypadków, poz. nr 1-4, 7, 8, 12-15, 19-22, 24-30). Stwierdzono również stosowanie Kart potwierdzenia zwrotu VAT niezgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do Komunikatu nr 01/2018 r. Naczelnika US w Rudzie Śląskiej (18 przypadków, poz. nr 1, 4, 9, 11, 12, 14, 16-20, 23-25 i 27-30) oraz brak wypełnienia wymaganych informacji. Ponadto w przypadku części I Kart potwierdzenia zwrotu VAT weryfikowanej przez komórkę SER brak wskazania (zgodnie ze wzorem: daty, podpisu i pieczęci) osób i dat na jaki dzień sporządzone były informacje o kwotach zaległości podatkowych (29 przypadków, poz. nr 1-28, 30). Z wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli, wynika że obowiązek w zakresie wzywania/wyjaśniania rachunków bankowych, na które ma być przekazany zwrot podatku VAT spoczywał na komórce SER. Powyższe dotyczyło również sytuacji braku rachunku bankowego na Analizie zasadności zwrotu. Nieterminowa realizacja zwrotu podatku VAT została również stwierdzona w ustaleniach z przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej z dnia 28.12.2018 r. przez kierownika komórki SER, jednak nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono i brak było zaleceń w tym zakresie. Przyjęta organizacja pracy i obieg dokumentów w tym zakresie określone w Komunikacie nr 01/2018 Naczelnika Urzędu spowodowały, że organ podatkowy pozostawał w bezczynności do chwili zatwierdzenia zwrotu, co w sytuacjach wymagających wyjaśnienia/wezwania podatnika miało wpływ na uchybienie ustawowego terminu zwrotu.

(dowód: akta kontroli str. 8/191-192, 8/305-8/362, 8/363-8/402, 8/275-8/278)

Za nieprawidłowe wykonywanie zadań w przedmiocie kontroli odpowiedzialne są osoby, których zadania wynikają z zakresu czynności służbowych oraz regulaminu organizacyjnego Urzędu Skarbowego w Rudzie Śląskiej.

3. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń na których została oparta oraz przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości

Biorąc pod uwagę zgromadzone w toku kontroli dowody, uwzględniając wszystkie okoliczności oraz dokonując oceny ustalonego stanu faktycznego na podstawie art. 36 ust. 2 pkt. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej, działalność kontrolowanej jednostki w zakresie kontroli ocenia się

pozytywnie z nieprawidłowościami.

Zasadniczy wpływ na powyższą ocenę miały stwierdzone nieprawidłowości:

1. Niezrealizowanie obowiązku wynikającego z przepisu art. 76a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa w zakresie wydania postanowienia o zaliczeniu z urzędu kwoty zwrotu podatku na poczet zaległych zobowiązań podatkowych.
2. Brak odpowiedzi na wniosek podatnika w zakresie zaliczenia nadwyżki podatku naliczonego nad należnym na poczet przyszłych zobowiązań
3. Niezachowanie ustawowego terminu zwrotu podatku VAT, o którym mowa w art. 87 ust. 2 i 5a ustawy o VAT.
4. Realizacja zwrotu podatku VAT na rachunek osobisty podatnika mimo zgłoszonego na CEIDG -1 rachunku gospodarczego, w tym brak wezwania podatnika przed terminem zwrotu do aktualizacji rachunku ważnego do zwrotów,
5. Realizacja zwrotu podatku VAT przekazem pocztowym niezgodnie z przepisem art. 87 ust. 2 ustawy o VAT,
6. Akceptacja zwrotu powyżej 50 000 zł niezgodnie z Regulaminem organizacyjnym Urzędu Skarbowego w Rudzie Śląskiej oraz z zapisem § 8 ust. 16 Komunikatu nr 01/2018 Naczelnika Urzędu Skarbowego,

oraz poniższe uchybienia:

7. Zbyt późne podejmowanie działań organu w zakresie wezwań podatników do zgłoszenia lub aktualizacji rachunku bankowego, w celu terminowej realizacji zwrotu podatku VAT,
8. Kierowanie do podatników pism w formie zawiadomień w związku z koniecznością zgłoszenia/aktualizacji rachunków bankowych na potrzeby realizacji zwrotu VAT,
9. Powołanie niepełnej podstawy prawnej w wezwaniu podatnika do zgłoszenia/aktualizacji rachunku bankowego oraz wszystkich danych dotyczących wezwań zawartych w art. 159 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa,
10. Wystąpienie błędów merytorycznych w treści protokołu z przeprowadzonych czynności sprawdzających,
11. Niezaewidencjonowanie w obowiązujących systemach informatycznych lub brak numeru systemowego na dokumentach wpływających od podatnika,
12. Brak jednolitej zasady sposobu ewidencjonowania czynności sprawdzających w zakresie analiz na okoliczność zwrotów w terminie 25 dni w systemie e-ORUS,
13. Brak wskazania dat oraz osób sporządzających adnotacje na Analizach zasadności zwrotu,
14. Stosowanie Kart potwierdzeń zwrotu VAT niezgodnych z załącznikiem nr 2 do Komunikatu nr 01/2018 Naczelnika Urzędu oraz nienależyta staranność w ich wypełnianiu.

4. Wnioski i zalecenia pokontrolne

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w projekcie wystąpienia pokontrolnego, doręczonego w dniu 11.10.2019 r., do którego sporządzono sprostowanie z urzędu przekazane pismem z dnia 23.10.2019 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Rudzie Śląskiej wniósł w dniu 22.10.2019 r. (nr 2401-19-211469) zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego. Stanowisko wobec oddalonych zastrzeżeń zostało przekazane Naczelnikowi Urzędu pismem z dnia 24.10.2019 r. nr 2401-IWW2_0921.16.2019.14.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy o kontroli w administracji rządowej, **zalecam:**

1. stosować przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2019r., poz. 900 z zm.), w zakresie wydawania postanowień w sprawach o zaliczenie nadpłaty na poczet zaległych oraz bieżących zobowiązań podatkowych zgodnie z art. 76a w związku z art. 76b ww. ustawy,

2. udzielać odpowiedzi podatnikom o stanowisku organu w zakresie złożonych wniosków o zaliczenie nadpłaty oraz przestrzegać zasad dotyczących załatwiania spraw zgodnie z art. 139 Ordynacja podatkowa,
3. stosować przepisy ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 2174 z zm.), w zakresie art. 87 ust. 2 i 5a tj. realizacji zwrotu różnicy podatku w terminach przewidzianych w ustawie oraz na rachunek bankowy podatnika,
4. wzywać podatników do dokonania zgłoszeń i aktualizacji rachunków bankowych na potrzeby realizacji zwrotu VAT oraz wyeliminować zbędną zwłokę w podejmowaniu działań w tym zakresie,
5. powoływać w wezwaniach pełną podstawę prawną, z podaniem danych wymienionych w art. 159 § 1 i 1a ustawy Ordynacja podatkowa oraz zgodnie ze Standardami dotyczącymi wyjaśnień i wezwań,
6. dokonywać akceptacji zwrotu przez osoby uprawnione zgodnie z regulaminem organizacyjnym oraz przepisami prawa wewnętrznego, z uwzględnieniem wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług,
7. wyeliminować błędy merytoryczne w treści protokołów z przeprowadzonych czynności sprawdzających,
8. przestrzegać zapisów wynikających z zarządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej izb administracji skarbowej, urzędów skarbowych i urzędów celno-skarbowych (...) w tym, w zakresie wpływających dokumentów do jednostki oraz ich ewidencjonowania w systemach informatycznych,
9. ujednolicić sposób odnotowywania w systemie e-ORUS przeprowadzonych czynności sprawdzających, w tym analiz na okoliczności weryfikacji zwrotów w terminie 25 dni,
10. zamieszczać datę oraz podpis osoby sporządzającej adnotacje na Analizie zasadności zwrotu VAT, w zakresie przeprowadzonych czynności analitycznych,
11. stosować i wypełniać Karty potwierdzenia zwrotu VAT zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do Komunikatu nr 01/2018 w sprawie trybu postępowania z dokumentami związanymi ze zwrotami podatku od towarów i usług,

Niezależnie od powyższego polecam Naczelnikowi Urzędu objąć szczególnym nadzorem zagadnienia objęte kontrolą, w tym również w oparciu o przeprowadzone kontrole funkcjonalne. A także zwiększyć współpracę pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi urzędu w szczególności w zakresie przekazywania informacji mających wpływ na szybkość i prawidłowość załatwiania spraw.

Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Na podstawie art. 49 ww. ustawy, proszę o przedstawienie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonaniu zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Jednocześnie zwracam uwagę na treść § 80 zarządzenia Nr 13/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli instytucjonalnej w podległych urzędach, z którego wynika, iż kierownik jednostki kontrolowanej ma obowiązek, w terminie 9 miesięcy od daty otrzymania Wystąpienia pokontrolnego, poinformowania kierownika jednostki kontrolującej o efektach wdrożonych zaleceń pokontrolnych.

Dyrektor
Izby Administracji Skarbowej w Katowicach
Mariusz Gojny
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Otrzymują:

1. Pani Aleksandra Szulga – Naczelnik US w Rudzie Śląskiej – elektronicznie,
2. IAS IWW_2 a/a.

Sporządziły:

Zuzanna Sprynca – starszy ekspert skarbowy,
Beata Dawid – ekspert skarbowy.

